

LG, FN-sekretariat

Till berörd remissinstans

Angående remissen om Vision 2040 - Ett Stockholm för alla

Detta gäller remissvar på "Vision 2040 - Ett Stockholm för alla"
Dnr: 119-1401/2015

Remisstiden sträcker sig till den 21 december 2016, vilket vi ber er respektera. Om det av några skäl inte är möjligt för er att inkomma med svar inom utsatt tid måste en kontakt tas med den för ärendet ansvariga personen på roteln.

Ansvarig handläggare/borgarrådssekreterare på Finansroteln är Sarah Heidenborg, tfn 076-122 92 36.

Remissvar skickas till:

- Finansroteln digitalt i Word-format. Ange KS:s diarienummer som namn på ärenderubrik. Ex: KS 314-331-2004
- KF/KS kansli i **pappersform**.

Bilägg **inte** remissunderlaget. Det finns redan diariefört i kommunstyrelsens diarium.

Häfta **inte** ihop handlingarna.

Adresserna är följande:

Rotelns e-post: Funktion SLK RI-remissvar eller
RI-remissvar.SLK@stockholm.se

KF/KS kansli, Stadshuset, 105 35 STOCKHOLM

Med vänliga hälsningar

Finansroteln

Remitteringsmapp**Ärende: Vision 2040 - Ett Stockholm för alla**

För yttrande senast: 21 december 2016

Stadsdelsnämnderna	Facknämnderna	Övriga
Rinkeby-Kista	Arbetsmarknadsnämnden	Stockholms Stadshus
Spånga-Tensta	Exploateringsnämnden	AB (alla bolag)
Hässelby-Vällingby	Fastighetsnämnden	
Bromma	Idrottsnämnden	
Kungsholmen	Kulturnämnden	
Norrmalm	Kyrkogårdsnämnden	
Östermalm	Miljö- och	
Södermalm	hälsoskyddsnämnden	
Enskede-Årsta-Vantör	Revisionskontoret	
Skarpnäck	Socialnämnden	
Farsta	Servicenämnden	
Hägersten-Liljeholmen	Stadsarkivet	
Skärholmen	Stadsbyggnadsnämnden	
Älvsjö	Trafiknämnden	
	Utbildningsnämnden	
	Valnämnden	
	Äldrenämnden	
	Överförmyndarnämnden	

Handläggare
Helen Slättman
Elisabet Bremberg
Telefon: 08-508 29 332/372**Till**
Kommunstyrelsen

Vision 2040 – Ett Stockholm för alla

Stadsledningskontorets förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att besluta följande.

1. Förslaget till vision för Stockholms stad godkänns, bilaga 1.
2. Kommunstyrelsen ska beakta visionen vid upprättande av förslag till budget.
3. Samtliga nämnder ska utgå från visionen i sin verksamhetsplanering och vid framtagandet av strategiska planer
4. Stockholms Stadshus AB uppmanas att ge samtliga bolagsstyrelser i uppdrag att utgå från visionen i sin verksamhetsplanering och vid framtagandet av strategiska planer.
5. Uppföljning av Vision 2040 – Ett Stockholm för alla ska ske inom ramen för det integrerade systemet för ledning och uppföljning av stadens ekonomi och verksamhet (ILS).
6. Kommunstyrelsen ges i uppdrag att utarbeta förslag till hållbarhetsmått för att följa genomförandet av visionen.
7. Kommunstyrelsen ska utarbeta en kommunikationsplan för Vision 2040 – Ett Stockholm för alla.

Kommunstyrelsen beslutar, under förutsättning att kommunfullmäktige beslutar enligt ovan, följande.

1. Stadsdirektören ska ta fram en kommunikationsplan för Vision 2040 – Ett Stockholm för alla.

Ingela Lindh
StadsdirektörSverker Henriksson
Avdelningschef

Sammanfattning

I detta ärende lämnas förslag på en ny vision för Stockholm med riktning mot år 2040. Vision 2040 – Ett Stockholm för alla – är ett strategiskt åtagande från Stockholms stads sida att arbeta med under kommande decennier. Förslaget till vision speglar på ett tydligt sätt stadens ambition att skapa en mer jämlik och sammanhållen stad.

I förslaget till ny vision anföras att Stockholm år 2040 kommer att vara en fantastisk stad för alla. Här har alla barn och vuxna framtidstro och möjligheter att förverkliga sina liv. Stockholm är en sammanhållen stad som sjuder av liv och rörelse i alla stadens delar. Den offentliga välfärden är en grund för livskvalitet och trygghet för stockholmarna under livets alla skeden.

Naturens stillhet nära storstadens intensitet utmärker Stockholm. Smarta lösningar gör det enkelt för alla stockholmare att leva miljövänligt. Utan att äventyra förutsättningarna för framtida generationer växer staden med människan som utgångspunkt och med respekt för naturens gränser.

Stockholm är nytänkandets centrum i världen. Det gynnsamma innovationsklimatet får företag och människor att blomstra. Näringslivets mångfald och det livslånga lärandet ger alla stockholmare frihet att följa och förverkliga sina drömmar. Stockholm är en central nod i ett globalt nätverk av framgångsrika städer. En stad i världen, men också en världens stad som attraherar internationella entreprenörer, studenter och besökare.

Ingenstans är demokratin mer vital än i Stockholm. Stockholmarna är delaktiga i dess utveckling och känner samhörighet med sin stad och deras engagemang tas tillvara och ger riktning åt framtiden. Stockholm är ett föredöme i skyddet av de mänskliga rättigheterna. Lika rättigheter och stora möjligheter kommer alla till del i en stad tillgänglig för alla.

Bakgrund

Våren 2007 fattade kommunfullmäktige beslut om en långsiktig vision för ett Stockholm i världsklass år 2030. Visionen hade tagits fram i ett brett samarbete mellan förvaltningar och bolag inom staden under åren 2005-2007. Utgångspunkten var ett antal framtidsanalyser av Stockholms utveckling och Territorial Reviews Stockholm, där OECD utvärderade regionens styrkor och utmaningar. Visionen innehöll följande tre övergripande teman för Stockholms utveckling.

- Mångsidig och upplevelserik
- Innovativ och växande
- Medborgarnas Stockholm

Utifrån ett uppdrag från kommunfullmäktige började stadsledningskontoret hösten 2012 att arbeta fram ett förslag till en reviderad Vision 2030. Våren 2014 remitterades detta förslag till samtliga nämnder och bolagsstyrelser. Förslaget behandlades dock inte av kommunfullmäktige. I stadens budget för år 2015 angavs att stadens övergripande vision skulle revideras med utgångspunkt i det remitterade ärendet samt kommunfullmäktiges nya mål.

Kommunfullmäktige beslutade den 19 oktober 2015 att godkänna Vision 2040 – Ett Stockholm för alla. Detta beslut upphävdes dock av förvaltningsrätten i Stockholm den 31 oktober 2016, med hänvisning till att ärendet inte har beretts i enlighet med 5 kap. 26 § i kommunallagen. Förslaget till Vision 2040 har enligt domen inte remitterats som ett nytt ärende till stadens berörda nämnder, utan utgår från den tidigare revideringen av Vision 2030 och de långsiktiga mål som framgår av kommunfullmäktiges budget för 2015. Det förslag till Vision 2040 – Ett Stockholm för alla, som godkändes av kommunfullmäktige hösten 2015 redovisas därför på nytt i detta ärende, mot bakgrund av domen i förvaltningsrätten.

Ärendet

I detta ärende redovisas ett förslag till en ny långsiktig vision för staden, Vision 2040 – Ett Stockholm för alla. Visionsförslaget utgår från den tidigare revideringen och de långsiktiga mål som framgår av kommunfullmäktiges budget. Visionen är nu, i likhet med budgeten, indelad i fyra huvudteman med samma utgångspunkter som kommunfullmäktiges inriktningsmål:

- Ett Stockholm som håller samman
- Ett klimatsmart Stockholm
- Ett ekonomiskt hållbart Stockholm
- Ett demokratiskt hållbart Stockholm

I framtagandet av det nya förslaget till vision har även underlag från den sociala hållbarhetskommissionen använts. En analys av den förväntade utvecklingen fram till år 2040 har gjorts liksom en genomgång av styrkor och svagheter med den tidigare visionen.

Ökade kunskaper om social hållbarhet

Ett stort antal av fullmäktiges mål för verksamhetsområdena speglar de politiska ambitionerna att skapa en mer jämlik och sammanhållen stad. Det pågående arbetet i Kommissionen för ett socialt hållbart Stockholm är därmed särskilt prioriterat med tydliga kopplingar till den långsiktiga visionen och dess utmaningar.

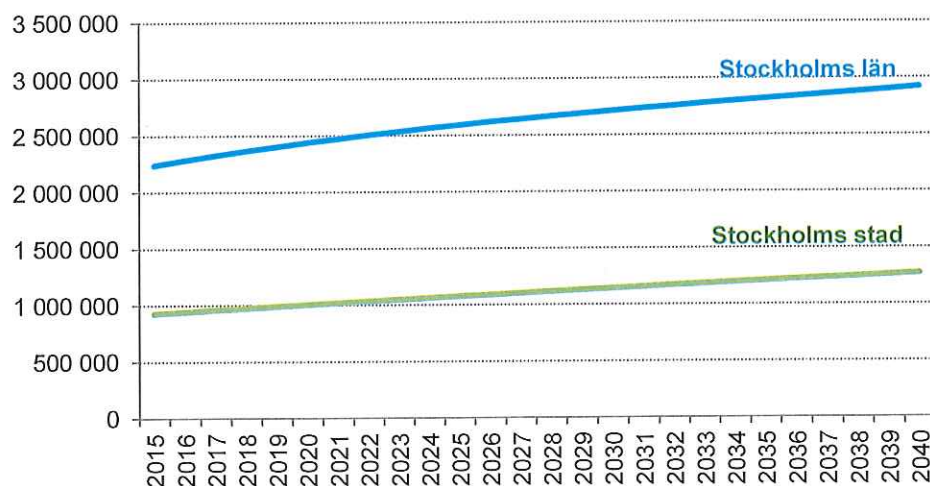
Kommissionen presenterade i juni 2015 en första rapport – *Skillnadernas Stockholm* – med syfte att ge en samlad bild av hur skillnader i livsvillkor i Stockholms stad har utvecklats över tid. Rapporten behandlar fem områden: Välbefinnande och hälsa, Uppväxtvillkor och utbildning, Arbete och försörjning, Boende och stadsmiljö samt Demokrati och trygghet.

För Stockholms stad som helhet visar rapporten på en positiv utveckling. Stockholmarna lever allt längre, sysselsättningen ökar och inkomsterna stiger. Men samtidigt har skillnaderna mellan grupper och stadsdelar vuxit och på vissa områden har utvecklingen gått åt fel håll. Boendesegregationen ökar liksom skillnaderna mellan olika gruppers hälsa, utbildning och anknytning till arbetsmarknaden. Rapporten har ökat kunskapen om ojämnligheter i staden och har varit ett viktigt underlag i framtaganden av förslaget till ny vision.

Förutsättningar för Stockholm år 2040

Förslaget till ny vision blickar fram mot år 2040. Sedan den nuvarande visionen togs fram under 2006 och 2007, har omvärlden förändrats och därmed också stadens långsiktiga förutsättningar. Det mest tydliga är befolkningstillväxten som har gått betydligt snabbare än beräknat. Stockholm kommer att vara en miljonstad redan år 2020 och inte år 2030, vilket det tidigare visionsarbetet utgick ifrån. År 2040 beräknas Stockholms stads befolkning vara kring 1 270 000 invånare, samtidigt som folkmängden i länet närmar sig tremiljonersstrecket. Det innebär en befolkningsökning på nära 700 000 i länet där staden står för knappt hälften av ökningen.

Befolkningsutvecklingen i Stockholms stad och län fram till år 2040

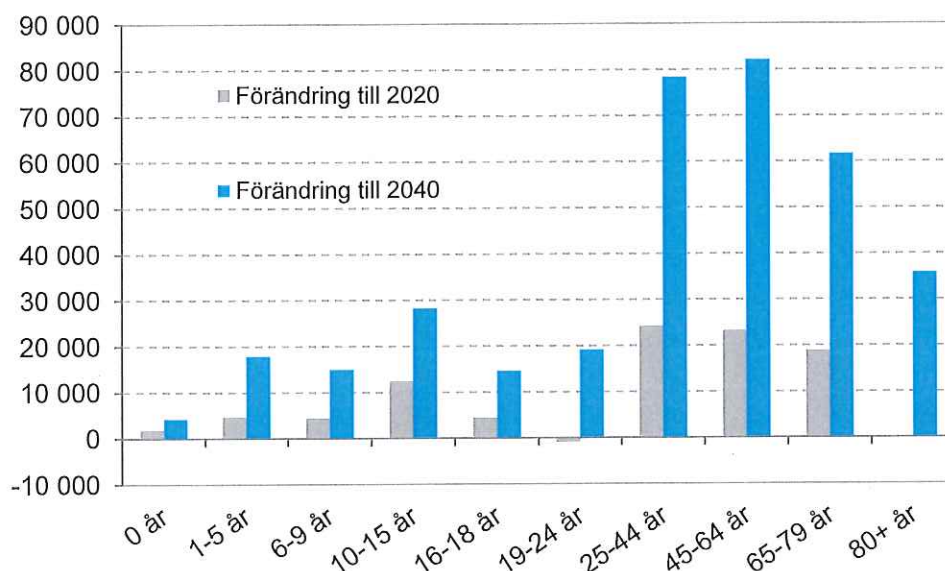
Källa: Sweco och TMR (Stockholms läns landsting)

Stadens befolkningsökning förklaras till största delen av ett fortsatt högt födelsenetto, det vill säga att det föds fler barn än vad det är invånare som dör. Födelsenettet väntas öka något från dagens nivå på 7 500 till omkring 10 000. Ökningen beror på att antalet kvinnor i barnafödande åldrar ökar. Även flyttnettot, det vill säga inflyttare minus utflyttare, väntas bidra till befolkningsökningen under hela perioden.

I stort sett alla åldersgrupper väntas öka under prognosperioden. Den demografiska utvecklingen innebär att dock att behoven kommer att växla över tid. En snabb ökning av antalet barn i början av prognosperioden innebär ett ökat behov av förskolor och skolor. I början av 2020-talet kommer fler personer upp i 80-årsåldern och därmed förväntas efterfrågan på äldreomsorg och äldreboenden öka.

Förändring av Stockholm stads befolkning till år 2020 och 2040 jämfört med år 2014

Källa: Sweco

Den snabba befolkningstillväxten skapar stora utmaningar för att planera framtidens Stockholm och tillgodose alla de olika behov och önskemål som dagens och morgondagens invånare har. Målet är ett socialt, ekologiskt, ekonomiskt och demokratiskt hållbart Stockholm år 2040, som ger alla stockholmare chansen att växa.

Stadens service behöver anpassas till en växande befolkning men också utvecklas för att svara mot de behov som invånarna förväntas ha år 2040. Medarbetare med rätt kompetens behöver rekryteras till alla verksamheter som finansieras av staden. Fler bostäder och lokaler för offentlig service samt kommersiella lokaler kommer att behövas. Samtidigt behöver Stockholms blå och gröna värden värnas och framkomligheten tryggas med en utbyggd kollektivtrafik och ett utbyggt gång- och cykelvägnät.

Viktiga utvecklingstendenser med utblick mot år 2040

Även omvärlden förändras. Påverkan från omvärlden ökar snabbt dels genom en ökande konkurrens om investeringar, kunskap och kapital och dels i form av ett snabbt ökande informationsflöde, digitalisering och influenser från omvärlden. Dessa allt snabbare förändringar behöver staden ha kunskap om och hela tiden anpassa sig till för att kunna ge medborgarna en så bra service som möjligt.

Stockholm är en attraktiv stad i en innovativ och stark region där det finns goda möjligheter till utveckling för både invånare, företag

och andra organisationer. Stockholm är samtidigt en stad med tydliga sociala och ekonomiska skillnader. Under de senaste decennierna har skillnaderna i livsvillkor i vissa avseenden vidgats mellan stadsdelar och mellan olika befolkningsgrupper i Stockholm. De ökande skillnaderna utgör en stor utmaning för Stockholm på flera sätt. Forskning visar hur växande sociala skillnader bidrar till ökad social oro. Studier visar även att social och ekonomisk ojämlikhet påverkar ett samhälles allmänna välbefinnande och hälsa negativt. De växande skillnaderna är inte bara ett problem för socioekonomiskt utsatta grupper, utan något som påverkar alla stockholmare negativt. Genom att minska skillnader i livsvillkor kan välbefinnandet för alla stockholmare stärkas i ett växande Stockholm, samtidigt som konkurrenskraften stärks ytterligare.

Kompetensförsörjningsfrågor kommer alltmer i centrum och har starka kopplingar till en väl fungerande bostadsmarknad för alla. Konkurrenten om arbetskraft kommer med stor sannolikhet att öka på Stockholms arbetsmarknad. Att attrahera och behålla rätt kompetens är en framtidsfråga för stadens som arbetsgivare. En ny syn på vård- och serviceyrken är avgörande, likaså är det viktigt att höja statusen för de pedagogiska yrkena där rekryteringsbehovet är mycket stort.

Utbildning blir allt viktigare. De flesta elever och föräldrar i Stockholms stad är nöjda med sina skolor. Skolresultaten är också generellt sett bra i Stockholm, jämfört med övriga riket. Men med dagens kompetenskrävande arbetsmarknad är det viktigt att fler slutför sin grund- och gymnasieutbildning. Det är också viktigt att särskilt uppmärksamma pojkarnas svagare skolresultat.

Stockholm har Sveriges största och mest välfungerande arbetsmarknad. Trots det finns en betydande matchningsproblematik. Redan idag finns en uttalad brist på vissa specialistkompetenser samtidigt som många står utanför arbetsmarknaden. En tydlig svaghet på arbetsmarknaden är att utrikesföddas kompetens inte i tillräcklig omfattning tas till vara. Integration på arbetsmarknaden är en av de viktigaste frågorna för Stockholms utveckling och den framtida kompetensförsörjningen. Denna fråga kommer att bli särskilt aktuell under de närmaste åren, då de ovanligt stora grupper av nyanlända som kommit till Sverige under de senaste åren och som fått eller kommer att få uppehållstillstånd nu behöver komma ut på arbetsmarknaden.

Stockholm har idag ett brett utbud av utbildningar på högskolenivå och stockholmarnas utbildningsnivå stiger kontinuerligt. För att

Stockholm ska bli en världsledande kunskapsregion behöver samverkan mellan högre lärosäten, forskare, företag och offentlig verksamhet stärkas. Systemen för att ta till vara, utveckla och kommersialisera regionens innovationer behöver bli bättre.

En viktig förutsättning för att behålla Stockholms konkurrenskraft ligger i förmågan att vara en attraktiv stad för företag att starta och utvecklas i. Direktkontakten med företag sker oftast på lokal nivå. Företagens upplevelse av myndighetskontakten beror i hög grad på hur bemötandet och dialogen med kommunen fungerar. Servicen behöver bli effektivare, mer tillgänglig och reglerna mer tydliga.

Den starka befolkningsökningen har medfört en ökad efterfrågan på bostäder. Idag finns en stor brist på lägenheter, framför allt på små lägenheter och studentbostäder med rimliga hyror. Stadens mål för bostadsbyggande har därför reviderats upp till 140 000 nya bostäder till år 2030. Frågan om bostadsförsörjningen har fått en ökad prioritet i och med de nyanlända stockholmarna som nu behöver bostad.

När staden ökar takten i bostadsbyggandet kommer det att innebära att stadsmiljöerna i stora delar av staden förändras och förtätas. Det kommer att kräva en löpande och strukturerad dialog med stockholmarna om varför det byggs och hur det bäst bör göras för att skapa hög livskvalitet för boende, en god stadsmiljö och en hållbar stadsutveckling. Det finns en stor samstämmighet om att Stockholm bör värna de kvaliteter som finns idag och arbeta för en levande stad även utanför den centrala staden. Det är viktigt att sträva efter stadsdelar med blandade funktioner som boende, arbetsplatser, skolor, handel och service. Då blir stadsdelarna trygga och levande. En stor utmaning i den växande staden är också att via god planering säkra tillgången till kommunalt finansierad service liksom behovet av trivsamma offentliga miljöer såsom parker, grönområden och idrottsytor.

Stockholms stad har en lång tradition av att minska sin miljöpåverkan och har sedan 1990 kunnat uppvisa en utsläppsminskning av växthusgaser med en fjärdedel. Staden har antagit ett mycket ambitiöst mål om att vara fossilbränslefritt år 2040. För att klara av detta behövs en mängd åtgärder och ett aktivt samarbete mellan privata och offentliga aktörer i Stockholmsregionen samt stockholmarna.

Erfarenheter av Vision 2030

I genomförandet av Vision 2030 framgår att det finns en rad erfarenheter av styrkor och svagheter med visionen och dess genomförande. Dessa erfarenheter har varit utgångspunkt för arbetet med ett förslag till ny vision.

Styrkor

- Vision 2030 är, enligt medarbetarenkäten, mycket väl känd hos stadens medarbetare. Stora delar av organisationen ställer sig positiv till att Stockholms stad har formulerat en långsiktig viljeinriktning för utvecklingen.
- Externa samarbetspartners uppskattar att staden har tagit fram en gemensam vision. En vanlig kritik är annars att kommuner saknar en samordnad hållning och att organisationerna är splittrade.
- Visionen har inordnats i stadens styrmodell genom att KF:s inriktningsmål med medellångt tidsperspektiv ska utgå från den långsiktiga målbilden. En lång rad styrdokument, som t.ex. översiktsplanen, har fått en tydlig koppling till kommunfullmäktiges långsiktiga ambitioner.
- Visionens struktur med gemensamma teman i stället för en indelning i traditionella politikområden ger förutsättningar för en samsyn och en sammanhållen inriktning. Risken är i annat fall att olika intressenter enbart tar till sig de delar som de är direkt berörda av och att stuprörsperspektivet inte motverkas på det sätt som avsetts.

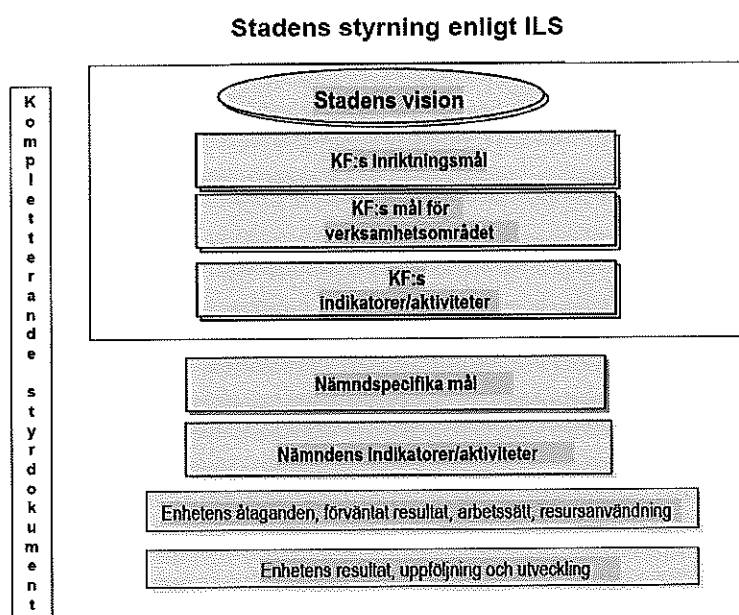
Svagheter

- Det har inte skett någon tillräckligt tydlig eller systematisk uppföljning av visionens genomförande, med undantag för vissa indikatorer och den samlade utvärdering som gjordes under 2013. Det blir därmed svårt att visa på konkreta resultat av stadens visionsarbete, åtminstone i ett kortare tidsperspektiv.
- Förvaltningen av stadens visionsarbete har varit otydlig. Stadsledningskontoret har genomfört ett omfattande internt kommunikationsarbete, men det har inte funnits en organisation för samordning och utveckling av själva insatserna. Risken med detta är att genomförandefrågorna enbart diskuteras internt inom förvaltningar och bolag eller inom mindre utvecklingsprojekt och att samordningsvinster inte tillvaratas.

- Visionens innehåll har delvis upplevts som inte tillräckligt stringent i förhållande till fullmäktiges mål och stadens styrdokument vilket har medfört en otydlighet i styrningen.

Samband med andra budgetuppdrag

Visionen har en central roll i stadens styrsystem och det finns därmed många samband till andra budgetuppdrag.

Fullmäktiges mål på sikt ska enligt modellen ta sin utgångspunkt i visionens långsiktiga mål. Många av stadens kompletterande styrdokument har en direkt eller indirekt koppling till visionen. I många fall kan styrdokumentet ses som en precisering av visionen inom ett specifikt tematiskt område.

Exempel på budgetuppdrag med koppling till visionen är uppdatering av översiktsplanen, revidering av framkomlighetsstrategi, styrdokument inom miljö- och klimatområdet och stadens internationella strategi.

Kommunfullmäktige har vidare fastställt riktlinjer för lokalt utvecklingsarbete. Samtliga stadsdelsnämnder har utifrån dessa utarbetat lokala utvecklingsprogram och för sju särskilt prioriterade stadsdelsnämnder i ytterstaden har en utökad stadsövergripande samordning gjorts. De lokala utvecklingsprogrammen utgår från analyser av lokala förhållanden med inriktning mot respektive nämnds fokusområden och med utgångspunkt i förslaget till vision.

Arbetet inom den sociala hållbarhetskommisionen är en viktig utgångspunkt för förslaget till visionen och ambitionerna att ut-

jämna skillnader mellan stadsdelar och befolkningsgrupper beskrivs också i visionen. Stockholms stad har i samband med beslut om årsredovisning för år 2014 inrättat en social investeringsfond med syfte att motverka utanförskap och social utsatthet. Den ska samordnas med det arbete som bedrivs av kommissionen för ett socialt hållbart Stockholm samt de lokala utvecklingsprogrammen.

Ytterstadsvisionerna (Vision Järva 2030, Vision Söderort 2030 och Vision Hässelby-Vällingby) har haft en betydelsefull roll för att utveckla respektive områden. Vision Söderort har syftat till att förbättra tryggheten, utbildningsmöjligheter, näringsliv, arbetsmarknad, infrastruktur och stadsbyggnad. Vision Hässelby-Vällingby och Järvavisionens mål har varit att förbättra levnadsvillkoren i stadsdelarna i berörda områden och genom medverkan från boende och samverkan med andra parter skapa en positiv social och ekonomisk utveckling som gör områdena attraktiva.

I förslag till Vision 2040 utvecklas de områden som tidigare hanterats i de tre ytterstadsvisionerna, men utifrån ett samlat helhetsperspektiv för hela staden. Bland annat beskrivs att det i Stockholm år 2040 finns stadsdelar med unika kvaliteter och levande centrum och att nya hållbara stadsmiljöer har vuxit fram i hela staden med en blandning av bostäder, parker, verksamheter och service. I Stockholm känner invånarna sig delaktiga och har inflytande. Detta knyter tydligt an till de mål som finns för de olika ytterstadsvisionerna ovan avseende en ökad service, delaktighet och samverkan. Det gäller även vad som anförs i förslag till Vision 2040 om en utbyggd kollektivtrafik och en integrerad arbetsmarknad.

Vision 2040 och riktlinjer för lokalt utvecklingsarbete är tillsammans med arbetet i den sociala hållbarhetskommisionen och stadens sociala investeringsfond viktiga verktyg i arbetet med att nå målet om en sammanhållen stad. Vision 2040 föreslås gälla för alla delar av Stockholms stad, men de lokala utmaningarna för att nå en hållbar utveckling ser olika ut.

Mot bakgrund av detta har stadsledningskontoret i samband med tertiärrapport 2 för 2016 föreslagit Vision 2040, beslut om kommissionen för ett socialt hållbart Stockholm i budget 2015, social investeringsfond samt riktlinjer för lokalt utvecklingsarbete ersätter Vision Järva 2030, Vision Söderort 2030 och Vision Hässelby-Vällingby 2030.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av stadsledningskontorets stab.

Stadsledningskontorets synpunkter och förslag

Stadsledningskontoret ser tydliga fördelar med att Stockholms stad fattar beslut om en reviderad vision som, med utgångspunkt från inriktningen i kommunfullmäktiges budget, anger den långsiktiga riktningen. Härmed ges stora möjligheter att kommunicera stadens långsiktiga inriktning internt i organisationen och med externa aktörer. Nämnder och bolagsstyrelser får också ökade möjligheter att fullgöra strategiskt viktiga uppdrag på ett konsekvent sätt.

Det förslag till vision som biläggs detta tjänsteutlåtande hålls på en generell nivå för att ge en ram och övergripande riktning för ett lokalt utvecklingsarbete eller för preciseringar i stadsövergripande styrdokument. Kontoret menar att ett sådant angreppssätt stämmer bäst överens med inriktningen i KF-budget att stärka den lokala demokratin och stockholmarnas inflytande över den lokala utvecklingen. En stor fördel med att använda inriktningsmålen i den nya visionen är att kopplingen till det årliga budgetbeslutet blir avsevärt starkare. Nämnders och bolagsstyrelsers arbete hänger samman med den långsiktiga visionen och det finns en stor potential att löpande identifiera nyckelprojekt för visionens förverkligande.

Stadsledningskontoret ser behov av att vidareutveckla kommunikationen om Vision 2040. Det arbetet bör kopplas till den sociala hållbarhetskommisionens resonemang om att ge alla människor förutsättningar att förverkliga livschanser och stärka sitt välbefinnande.

Förslaget till vision bygger på en löpande uppföljning av hur Stockholm utvecklats i förhållande till målbilden. Kontoret anser att staden bör införa hållbarhetsmått som ett komplement till kommunstyrelsens uppdrag att utveckla formerna för styrning och uppföljning. Fördelen med en sådan ordning är att staden kan fokusera på mått som är centrala för visionen och viktiga för stockholmarna, även om stadens rådighet delvis är begränsad eller om det finns svårigheter att sätta precisa kortsiktiga kvantifierbara mål.

Stadsledningskontoret föreslår sammanfattningsvis att kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att anta visionen och att ge nämnder och bolagsstyrelser i uppdrag att arbeta i visionens riktning. Samtidigt bör kommunstyrelsen ges i uppdrag att utarbeta en kommunikationsplan och en modell för uppföljning av visionen i enlighet med detta tjänsteutlåtande.

Vision 2040

Ett Stockholm för alla

04 Förord

06 Ett Stockholm som håller samm

12 Ett klimatsmart Stockholm

16 Ekonomiskt hållbart Stockholm

22 Demokratiskt hållbart Stockhol

26 Vision och genomförande

radia

Stockholm växer snabbt. 2040 beräknas vi holmare. Det ställer stora krav på Stockhol

Vi har växande företag och vi ser också at i vår stad. Det skapar positiv tillväxt för S attraktiv, och lockar hit människor från he

I Stockholm ska det finnas förskolor, skol ska känna trygghet att kunna bo kvar hem om behov finns. Stockholm ska också var kulturutbud och nöjesliv, där det är nära ti tillgänglig stad för alla.

Det har också blivit allt tydligare att vi må de sociala skillnaderna som finns i staden goda möjligheter att förverkliga sina dröm

Den snabba befolkningsökningen kräver e bild. Det sätter vi nu genom att vi beslutar

Jag är stolt över att här presentera Vision 20 Visionen är Stockholms stads nya målbild logiskt och demokratiskt hållbar utveckling

Visionen kommer att vara grunden i vårt f ett Stockholm för alla. För att lyckas behö

”Förskolan gör massor med saker som uppmuntrar barnen att vara kreativa och lära sig.”

– Anna, mamma på Kungsholmen.

Stockholm är en stad som får alla att vä:
alla barn och vuxna framtidstro och mö:
förverkliga sina liv. Stockholm är en sam:
som sjuder av liv och rörelse i alla stader
offentliga välfärden är en grund för livsk
trygghet för stockholmarna under livets

En bra skola för alla

Alla barn i Stockholm får sin rätt till en br
bakgrund. Stadens förskolor och skolor är
nära till en skola med hög kvalitet. Från fö
elever och föräldrar ett stort inflytande ocl
brett utbud av olika pedagogiska inriktnin

Barnens och ungdomarnas nyfikenhet och
skap, stimulerande studiemiljöer och digit
barnens behov präglar alla skolor. Förvänt
elever ska nå goda resultat och utveckla si
domars särskilda förutsättningar och beho
skolan ger rätt stöd till alla elever.

Stockholms skolor har en god fysisk såväl
för elever och lärare. Verksamheten bygge
alla elever kan finna trygghet och studiero
platser för elever med olika bakgrund och
en tillgång. Kulturell och språklig kompet
ungdomar ges möjlighet att växa och utve

er möta eleverna på deras kunskapsnivå mma chans till utveckling.”

Välfärden håller god kvalitet oavsett utförare och det finns tydlig information om den offentligt finansierade servicen. Detta medför ökad trygghet, självbestämmande och livs-kvalitet, särskilt för de allt fler äldre stockholmarna och för dem med funktionsnedsättningar.

Yrkeskunnandet hos alla de som arbetar inom välfärden tas tillvara och är en utgångspunkt för allt kvalitetsarbete. Staden utgör också en professionell beställare och följer upp och utvärderar all verksamhet oavsett utförare.

För personer med funktionsnedsättning finns ett varierat utbud med god kvalitet av boenden, daglig verksamhet, sysselsättning och andra aktiviteter. Varje dag utgår verksamheterna från individ-

och tidiga insatser. Socialtjänst, sjukvård, polis, skola och det civila samhället arbetar tätt tillsammans för att förebygga att människor hamnar i social utsatthet och agerar snabbt och effektivt om det ändå sker. Ett väl-fungerande förebyggande arbete uppmärksammar tidigt särskilt barn och unga som far illa.

Stockholm är en trygg stad att åldras i. Genom innovativa lösningar och ett äldreperspektiv i samhällsplaneringen skapas förutsättningar för ett självständigt liv även vid hög ålder vilket möj-liggör för den som vill bo kvar hemma att göra det. Äldre som inte längre kan bo kvar hemma erbjuds trygga boenden med god boendemiljö, vållagad mat och stora möjligheter till utevistelse

”Mycket av det man hittar på gymmet kan man också hitta i stan.”

– Mina, motionär, Norrmalm.

Rikt utbud av idrott, kultur och fritid

Stockholm är en trygg och inspirerande uppväxtmiljö för alla barn. Staden ger en god grund för att utveckla barns och ungdomars fysiska och psykiska hälsa samt sociala förmåga. Det rika utbudet av aktiviteter av alla slag är tillgängligt för alla och bidrar till en god hälsa

med och skapar aktiv-fald av evenemang – breddidrottsvenner, elitidrottstävlingar. F-branscher bidrar till : ständigt utveckling. D

"Det finns mycket att göra i Stockholm, s barnen. Det finns många parker och lek

– Zenfira, boende, Skarpnäck.

Levande stad där alla kan bo

Stockholm är en sammanhållen och tillgänglig stad för alla, utan fysiska och sociala barriärer. I staden finns stadsdelar med unika kvaliteter och levande centrum. Nya hållbara stadsmiljöer har vuxit fram i hela staden med en blandning av bostäder, parker, verksamheter och service. Staden och regionen är tätare och mer sammanhållen. Förtätningen har skett utifrån en tydlig strategi som inkluderar komplettering, förnyelse och omvandling där viktiga grönområden sparats.

I alla delar av staden finns spännande gatumiljöer med intressant arkitektur, levande kajområden, torg och parker där stockholmarna gärna vistas samt goda förutsättningar för service, handel och kulturutbud. Alla de

Genom utbyggd koll områden som tidigar knuitts samman. Det sig mellan olika stad I Stockholms möte n stadsmiljöer vuxit fr: sammanhållen.

Ett högt bostadsbygg lagt grunden för en v I staden finns en mår er och ett brett utbud uppdelningen mellan hyresrätter, sovstade luckrats upp. Särskil: effektivisera byggn

”Här finns bra möjligheter att minimera sin påverkan på miljön. Exempelvis finns det gott om återvinningsstationer och möjligheter att handla ekologiskt.”

– John, återvinnare, Enskede.

Naturens stillhet nära storstadens intens Stockholm. Smarta lösningar gör det enl stockholmare att leva miljövänligt. Utan förutsättningarna för framtida generatior staden med människan som utgångspur respekt för naturens gränser.

Hållbart byggande och boende

Stockholm är ett föredöme för hållbart bo logiskt, ekonomiskt som demokratiskt per byggs genomgående utifrån ett hållbart pe och närhet till samhällsservice. Vid ny- oc klimatsmart teknik, hållbara material sam energikrav. De material som används för i varor som upphandlas och används i stade smarta och innehåller inga ämnen som utg Barnens vardag är giffri.

En omfattande energieffektivisering har s byggnadsbeståndet. Endast fossilbränslefi husmiljön i bostäder och verksamhetsloka internationella certifieringssystem. En effi hantering har minskat mängden avfall oc nytta genom återanvändning och återvinn

Enkelt att leva miljövänligt

I Stockholm finns välfungerande infrastru samt en genomtänkt stadsplanering som g leva miljövänligt. Stockholm är världsled: alisera och tillämpa ny energi- och miljöte

"Jag använder tunnelbanan mycket på vintern vilket är ett bra sätt att ta sig fram."

Christer, tunnelbanaresenär, Alvik.

tivt och pålitligt
människor snabbt
minimal miljöpå-
n sammanhållen
gion. Effektiva
ssilfria drivmedel
ar lett till förbättrad
ett minskat behov
atpåverkan har
ens mål om att vara
/llt.

tigt utbyggd kollekt-
nya tvärförbindelser
ihop och biltrafiken
g. Infrastruktursats-
en bred regional
omförändringarna
i gott skick genom
tiva åtgärder i

Omvandlingen av
gator till cykel-
ktivtrafik har lett till
m har ett väl utbyggt
som cykelstad.
tliga rummet är

"Var man än är i Stockholm är det nära i

– Andreas, fotgängare, Södermalm.

En ren och vacker storstadsmiljö

Stockholm är en av världens
vackraste städer med en unik
kombination av storstadsmiljö
och närhet till natur och vatten.
Både Mälaren och skärgården

av högsta kvalitet. Stockholms
många strandbad med god
vattenkvalitet och tillgängliga
stränder utgör en unik kvalitet
för alla stockholmare.
Luftkvaliteten i staden är god.

unga möjligheter
de i Stockholm,
man är kreativ.”

ökarängen.

Stockholm är nytänkandets centrum i världens gynnsamma innovationsklimatet får föreningarna människor att blomstra. Näringslivet med livslånga lärandet ger alla stockholmarna och förverkliga sina drömmar. Stockholm har en nod i ett globalt nätverk av framgångsrika företag i världen, men också en världens stad som lockar internationella entreprenörer, studenter och

Unika möjligheter till arbete

Stockholm har en välfungerande arbetsmarknad med en hög sättnings bland befolkningen. Allt fler jobbar i Stockholm efterfrågan på arbetskraft matchas av utbildningen. Oavsett vem man är går det att få ett arbete i Stockholm yrkeserfarenhet eller en utbildning som leder till en framtid i Stockholm ser fram emot sitt framtida arbete

Den som kommer till Stockholm från ett annat land kan bidra till utvecklingen i Stockholm. I Stockholm, där staden samarbetar med föreningarna för att stärka etableringen på arbetsmarknaden. God tillgång till utbildning och snabb validering av examina tillsammans med en god miljö för att nyanlända ska komma till Stockholm

Ett nära och kreativt samarbete mellan utländska företag och nyanlända fler matchas i arbetsmarknaden. Genom en konstruktiv relation mellan staden, offentliga verksamheter, grund- och högstskolor har naturliga bryggor skapats för att hjälpa till mentorskap och lärlingsutbildning

pappa har pluggat här så jag vet att
 universitet Det finns många alldagliga

Enkelt att utbilda sig genom hela livet

Stockholmsregionen har utvecklats till en integrerad arbets- och utbildningsmarknad med ett stort och varierat utbud av utbildningar för hela livet. Här erbjuds högkvalitativa yrkes- och studieförberedande utbildningar på gymnasial nivå som är sökbara inom hela länet. Såväl gymnasiala som eftergymnasiala utbildningar motsvarar väl arbetsmarknadens krav och skapar många vägar in i arbetslivet.

Det är enkelt att växla mellan arbete och utbildning. För den som vill byta karriär eller vidareutbilda sig mitt i livet erbjuder utbildet av utbildningar unika möjligheter till livslångt lärande och karriärutveckling. Det är ock-

berörda branscher tar stort ansvar för utveckling och genomförande av yrkesutbildningarna. Företagsamhet och innovativt tänkande är en naturlig del av all undervisning, vilket underlättar skapandet av både sociala och innovationsburna tillväxtföretag.

En ledande kunskapsregion

Stockholm är en av världens ledande kunskapsregioner. Här finns en bredd av utbildningar, välutbildade och kreativa invånare med goda språkkunskaper och en unik livsmiljö. Stockholms högskolor är välkommande och ett attraktivt val för alla. Studenterna vid regionens universitet och högskolor efterfrågas på en global arbetsmarknad och är rustade för att kunna förverkliga sina drömmar.

”Stockholm är en bra stad för företag att i, det finns stora talangmöjligheter. Med mycket välkomnande, och en bra integrering gör denna plats toppen.”

Ramkumar, konsult, Kista.

FoU-enheter (forsknings- och utvecklingsenheter) till lokala småföretag inom tjänste- och servicenäringsen.

Utbildningsväsendets höga kvalitet, från de första skolorna till forskning på hög nivå, har skapat en välutbildad arbetskraft som få andra regioner kan matcha.

Detta är en viktig förklaring till varför så många företag väljer att etablera sig i regionen. Även en hög livskvalitet och god samhällsservice innebär en stor fördel gentemot andra regioner i världen.

verksamheter och bidrar därmed till en hållbar samhällsutveckling. De digitala klyftorna har utjämnats genom bland annat en genomtänkt användning av IT i stadens skolor.

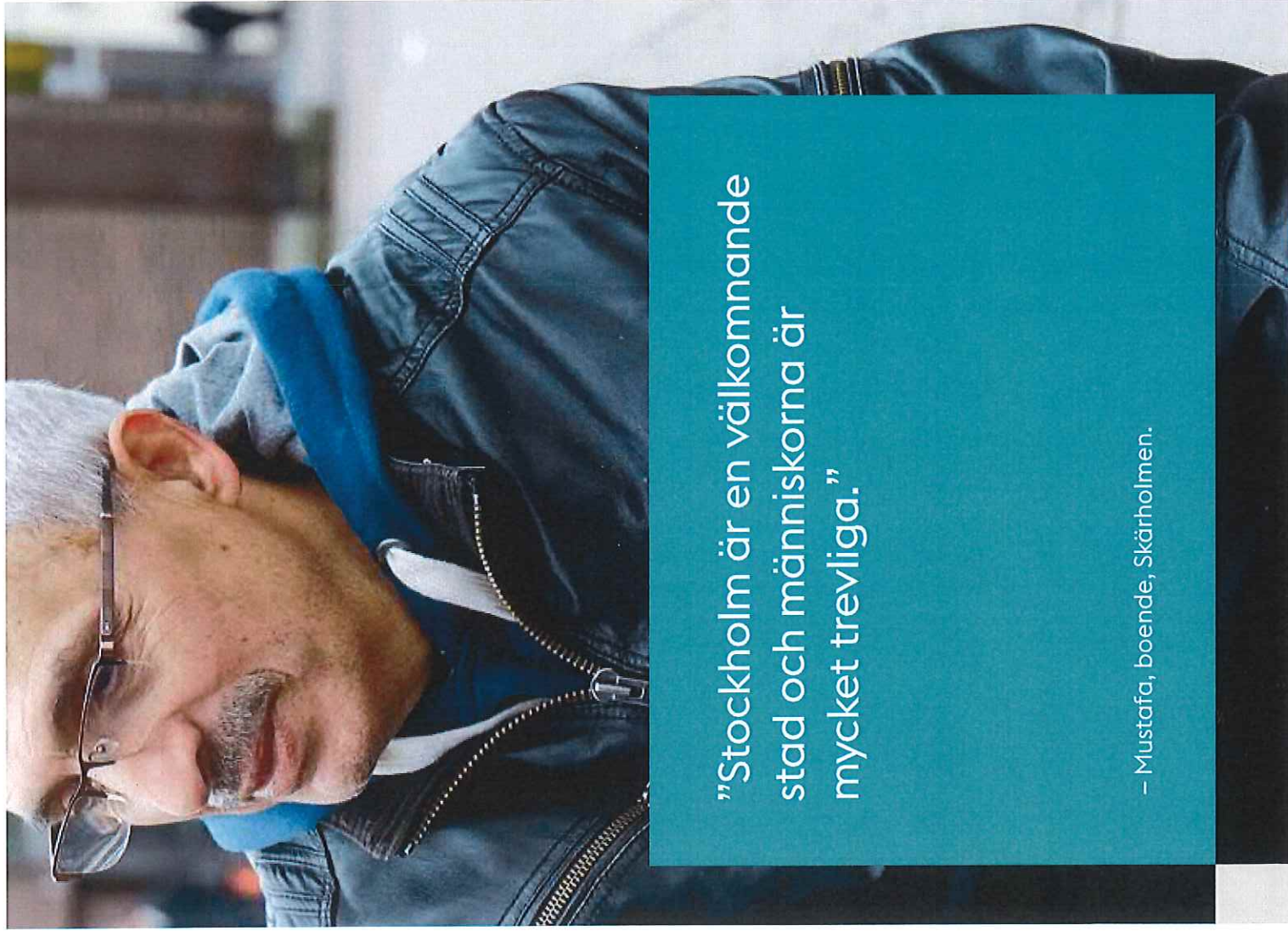
Ett självklart val för en mångfald av företag

Styrkan i Stockholms näringsliv är bredden och mångfalden av företag. Stockholm är världskänt för sitt goda innovationsklimat där det är lätt att starta och driva företag. Stockholms stad har en effektiv och samordnad närings-

aktörer, näringsliv, akademi och ideell sektor ger en unik jordmån för forskare, studenter, företagare och kooperativ att utveckla sina idéer till nya produkter och tjänster och driva samhällsut-

det året runt finns upplevelser av hög kvalitet i staden. Här finns ett rikt och varierat kultur- och nöjesliv. Här finns också kapacitet och kompetens att genomföra internationella megaprojekt

”Stockholm är en välkomnande stad och människorna är mycket trevliga.”

– Mustafa, boende, Skärholmen.

Ingenstans är demokratin mer vital än i Stockholmarna är delaktiga i stadens utveckling. Deras känsla för samhörighet med sin stad. Deras önskan att tillvara och ge riktning åt framtiden. Deras förtroende i skyddet av de mänskliga rättigheterna. Lika rättigheter och stora möjligheter för alla.

En livaktig demokrati i hela staden

I Stockholm känner invånarna sig delaktiga i stadens utveckling. Deras känsla för samhörighet med sin stad. Deras önskan att tillvara och ge riktning åt framtiden. Deras förtroende i skyddet av de mänskliga rättigheterna. Lika rättigheter och stora möjligheter för alla.

Valdeltagandet är högt i stadens alla delar. Stockholmarna har möjlighet att delta i samhällets utveckling.

klas hela tiden, det byggs mycket och
rygg här.”

attraherar många internationella talanger till regionen, vilka bidrar till ökad konkurrenskraft och framgång.

Stockholm är känd som en stad där alla kan vara den de är, oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder.

En trygg och säker stad

Stockholm är en trygg stad där ingen ska behöva vara rädd för våld eller utsättas för förtryck. Staden är världsledande i skyddet av de mänskliga rättigheterna

att förebygga våld i nära relationer. Detta arbete sker i en bred samverkan mellan olika myndigheter och ideella organisationer. Det civila samhället är en viktig kraft för att minska ensamhet och skapa gemenskap, sammanhang och närhet.

Stockholm lever dygnet runt och är känd som en av världens tryggaste och renaste storstäder. Ingen behöver känna sig otrygg i stadens offentliga rum. Staden är väl upplyst och människor rör sig fritt ute på gator och torg, även när det blivit mörkt. Det är resultatet av ett målmedvetet samarbete mellan staden och

”Där jag bor är det lugnt och jag gillar
natur och vatten.”

– Marianne, pensionär, Hässelby.

En tillgänglig stad för alla

Stockholm är en stad som är tillgänglig för alla. Alla stockholmare kan ta del av stadens utbud oavsett funktionsförmåga. Byggnader, offentliga miljöer och kollektivtrafiken är tillgängliga på lika villkor.

Tillgängligheten är god i hela staden och samhällsinformation finns tillgängligt för alla. Det kraftiga bostadsbyggandet har ökat utbudet av tillgängliga och anpassade bostäder, vilket förbättrat valmöjligheterna och rörligheten för personer med funktionsnedsättning. I Stockholm är människor med funktionsnedsättning i alla åldrar fullt delaktiga i samhället och det finns en jämlikhet i levnadsvillkor för alla stockholmare.

En förebild som arbetsgivare

Stockholms stad är en bra arbetsgivare som erbjuder trygga arbetsvillkor, stimulerande arbetsuppgifter

genomsyrar personalprofessionalet och klart förhållningssätt stadens egna som en

Medarbetarna är engagerade vilket inspirerar till stheterna. Nya, innovatutvecklats inom alla tillvara och sprids. Starbetar aktivt med regoch erbjuder praktikp omsätts till praktisk n

Stockholms befolkning och mångfalden bidrar Stockholm stad an modern arbetsgivare till en arbetsmarknad

Stockholms utmaningar

Stockholms befolkning växer fort och stadsmiljön är miljonerna invånare. Detta innebär stora utmaningar.

- Stockholms befolkning växer fort och det behövs mer bostäder och en utbyggd samhällsstruktur. Stockholm värnas och stadens klimat.
- Stockholms lever i ett globalt samhälle som kommer från hela världen. Företagen konkurrerar på den globala marknaden och investerar. Denna konkurrens blir i Stockholm.
- Kommunalt finansierad service av god kvalitet för invånare i olika åldrar. Stockholms tjänster finansierar förändras, och för förändrings- och utvecklingsbehov.
- Stockholm är en vacker stad på öar, där områden är en självklarhet. Det är en stadsplanering, tekniska lösningar och som blir dyrare då tunnelar eller broar.

Stockholm är ett strategiskt stad för att möta dessa stadens långsiktiga g och hållbar utveckling. Vi ska tydligt om nt som mot externa

styrelser har i tning. Visionen verksamheten, såväl t påverkas av stationen behöver alla t och ha kunskaper samheten och i ialog med stockholm-

Stadens ledning och styrning

Kommunfullmäktige beslutar om budget för staden med utgångspunkt från den långsiktiga visionen. Budgeten är överordnad och styrande för stadens alla verksamheter och övriga styrdokument ska förhålla sig till denna. I budget pekar staden på en övergripande nivå ut färdriktningen. Nämnder, bolagsstyrelser och verksamheter beslutar mer konkret om kommande steg för att nå vision och mål i samband med verksamhetsplanering och budget. Uppföljning sker i tertialrapporter och verksamhetsberättelse.

Stadens system för integrerad ledning och uppföljning av verksamhet och ekonomi, ILS, omfattar hela koncernen Stockholms stad, såväl nämndernas som bolagens verksamheter. Även program och riktlinjer ska följas upp via ILS. Inriktnings- och verksam-

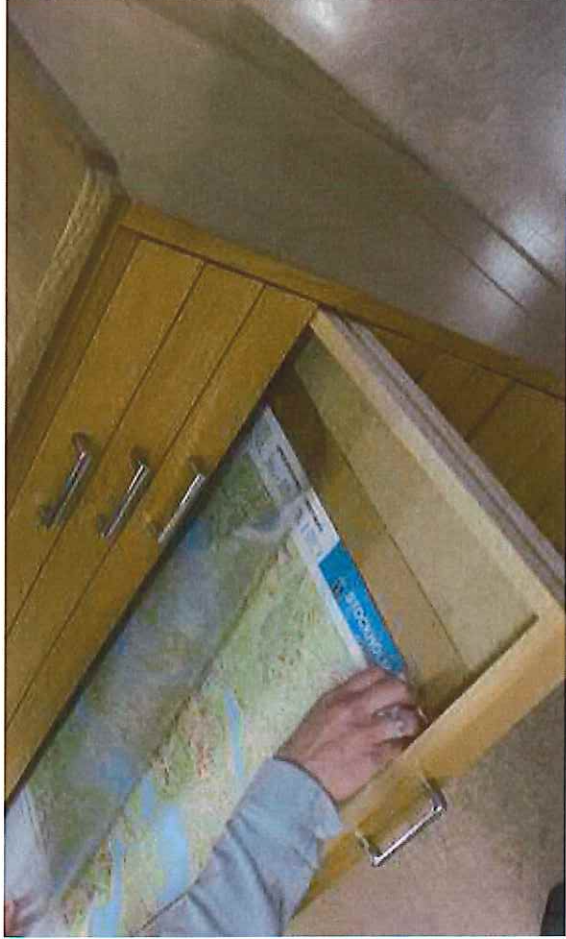
För en stor och komplex verksamhet i snabb utveckling är ett gemensamt mål viktigt. Det ger vägledning och motiverar oss i det dagliga arbetet. Alla stadens verksamheter ska bidra till att förverkliga visionen för Stockholm för alla.

Lars Råd, stadsdirektör, Stockholms stad.

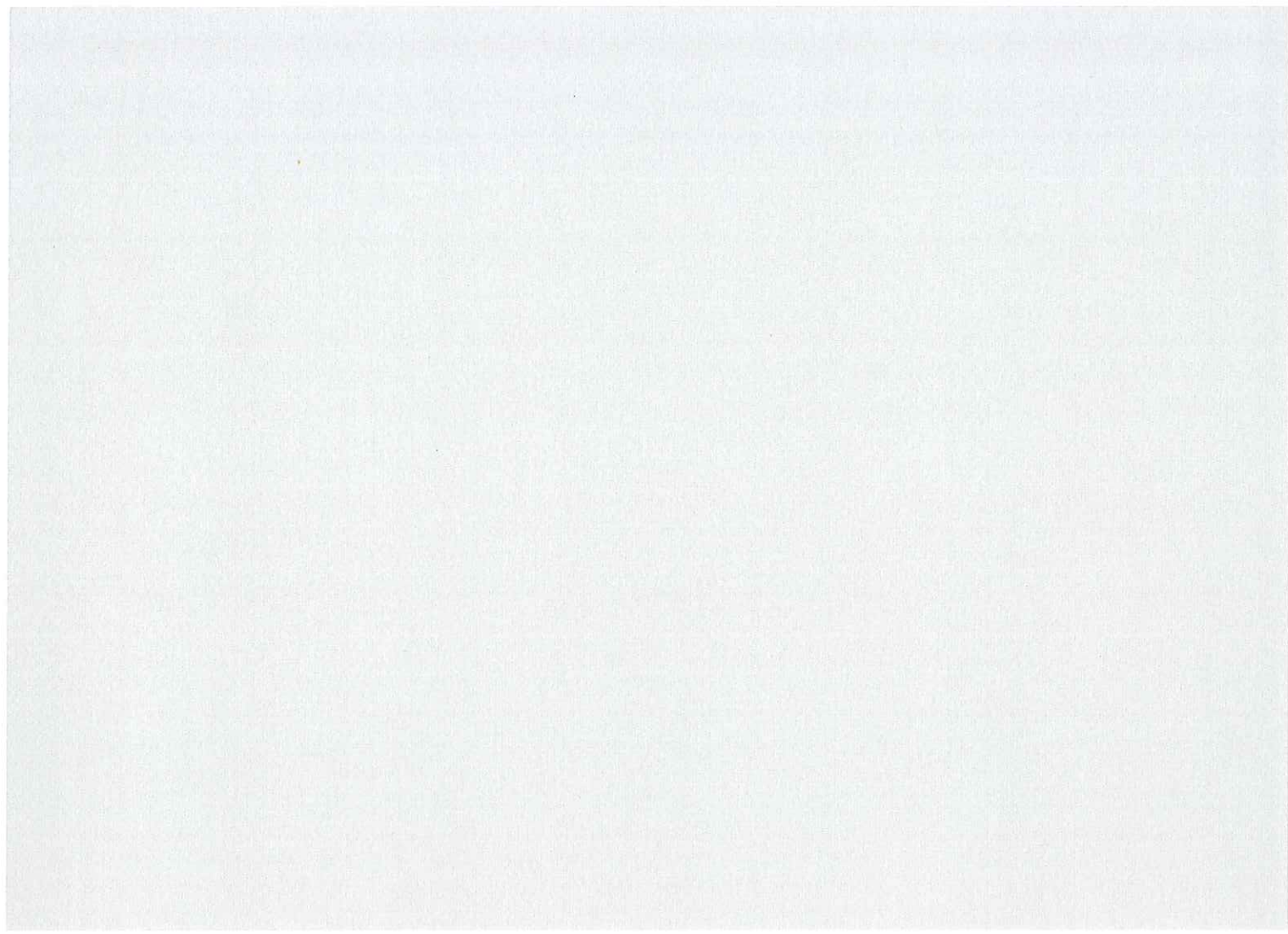

rt
om pågår i Stockholmsregionen bygger
h olika former av partnerskap mellan
ikademin och näringslivet. För att kunna
ortsatt stark och hållbar tillväxt är det nöd-
öetsformer, särskilt mellan kommunerna,
Stockholmsområdet. Stockholmarnas
ed en gemensam och aktiv planering
de, vård- och omsorg samt utbildnings-

Istinget – ett huvudansvar för utveckling-
sområdet. Den statliga styrningen behöver
pecifika regionala förutsättningar. Det
plan- och bygglagen, bullernormer och

ternationella samarbetet allt viktigare. I
i städer och regioner ökar det av stor
sition på den internationella arenan som
i branscher som är globala föredömen.
för kunskap, mångfald, öppenhet, håll-

Fatima Sikiric

Från: Sarah Heidenborg
Skickat: den 24 november 2016 15:22
Till: Funktion OFN överformyndarförvaltningen; Funktion SOF Remiss socialnämnden; Remiss AMF Forv-Arbeitsmarknadsnämnden; Remiss EXPL Exploateringsnämnden; Remiss Forv-Åldrenämnden; Remiss FSK -Fastighetsnämnden; Remiss IDR Idrottsnämnden; Remiss KULTUR Kulturnämnden; Remiss KYF Kyrkogårdsnämnden; Remiss MHN Miljö- och hälsoskyddsnämnden; Remiss SBK Forv-Stadsbyggnadsnämnden; Remiss SRV-Serviceämnden; Remiss SSA Stadsarkivet; Remiss TK Trafiknämnden; Remiss UTBF Forv-Utbildningsnämnden; Funktion FUNKTION RVK REVISION; Remiss STADSHUSAB - Stockholms Stadshus AB; Eva Debels; Administration SD21 remiss_sd21; Funktion Funktionsbrevlåda SD03 STADSDEL; Funktion SD01 REMISS; Funktion SD15 REMISS SD15-Skarpnack; Funktion SD23 Remiss; Funktion SD24 REMISS_24; Remiss SD04 Hässelby Vällingby; Remiss SD06 Bromma; Remiss SD08-Kungsholmen; Remiss SD09 Norrmalm; Remiss SD10 Östermalm; Remiss SD12-Södermalm; Remiss SD14 -Enskede-Årsta-Vantör; Remiss SD18-Farsta
Ämne: Ärende/handling från diariet
Bifogade filer: Vision 2040 - Ett Stockholm för alla.pdf; 119-1401-2015 Vision 2040 - Ett stockholm för alla (2).docx; Vision 2040.docx

Du har fått detta ärende/dokument för handläggning (eller information).

Skickat av: Sara Heidenborg (AD43442)

Diarienummer: 001401/2015

Ärendebeskrivning: Vision 2040 (ersätter Dnr 319-2070/2008, 302-838/2009, 336-1667/2012)

Handling/uppgift: 250

Åtgärdstyp: Remiss (REM)

Beskrivning: Remittering enligt sändlista

Handläggare: Sverker Henriksson (AA32743)

Dokumentid: 193275

Dokumenttyp: Remiss (REM)

Dokumentnamn: remittering enligt sändlista

Dokumentbeskrivning: Remittering enligt sändlista

Ansvarig: Sara Heidenborg (AD43442)